

ЖУРНАЛ ГІСТАРЫЧНАГА
ДАСЛЕДВАННЯ ПА МАТЭРЫЯЛУ
ПАРАГРАФА 8.

“УСЯСЛАЎ БРАЧЫСЛАВАВІЧ –
ЧАРАДЗЕЙ, ЗЛЫДЗЕНЬ АБО КНЯЗЬ -
ХРЫСЦІЯНІН?”

ЗАДАННЕ №1

ТАЙНА НАРАДЖЭННЯ

ПАЗНАЁМЦЕСЯ З УЛІКАЙ №1 І
АДКАЖЫЦЕ НА ПЫТАННІ:

Хто, згодна легендзе, быў бацькам
Усяслава? _____

Чаму было вырашана, што Усяслаў
чараўнік, які знак таму
сведчыў? _____

ЗАДАННЕ №2

ДЗІЎНЫ ВОЎК

ПРАЧЫТАЙЦЕ ГАЗЕТУ
“СЛАВЯНЕ” І ДАВЕДАЙЦЕСЯ:

1. Аб якім папярэджанні гаворыцца
ў 1065 годзе? _____

2. Чаму ізноў сталі казаць пра князя-
пярэваратня? _____

3. Пад час якой бітвы з’явіўся
дзіўны воўк? _____

ЗАДАННЕ №3

ДЗІЎНАЕ ПАЎСТААННЕ

ПАЗНАЁМЦЕСЯ З УЛІКАЙ №2 І
АДКАЖЫЦЕ НА ПЫТАННЕ:

Што адбылося ў 1068
годзе? _____

ЗАДАННЕ №4

ПОМСТА КІЕВА І НОЧ “ЖЫВЫХ
мерцвякоў”.

ПРАЧЫТАЙЦЕ ГІСТАРЫЧНУЮ
СПРАЎКУ І ВЫСВЕТЛІЦЕ:

1. Аб якой помсце Кіева ідзе
размова? _____

2. І самае цікавае!!! Што гэта за ноч
“жывых мерцвякоў”? _____

ЗАДАННЕ №5

КНЯЗЬ – ХРЫСЦІЯНІН

СКЛАДЗІЦЕ ПАЗЛ І
ДАВЕДАЙЦЕСЯ, ЯКІ ХРАМ БЫЎ

ПАБУДАВАНЫ ПА ЗАГАДЗЕ
КНЯЗЯ _____

ЗАДАННЕ №6

ПАТАЕМНЫЯ ЗНАКІ

ЗВЯРНІЦЕСЯ ЯШЧЭ РАЗ ДА
ГАЗЕТЫ “СЛАВЯНЕ” І
ДАВЕДАЙЦЕСЯ:

1. Якія патаемныя знакі былі пасля
смерці Усяслава? _____

ЗРАБІЦЕ ВЫВАДЫ ПА
ДАСЛЕДВАННІ:

1. _____

2. _____

3. _____

УЛІКА №1

СЫН ЗМЕЯ ВОГНЕННАГА

Паданні абвяшчаюць, што з'яўленне на свет Усяслава было выклікана вешчаваннем (вядзьмарствам). Іншымі словамі, бацькам княжацкага сына быў агністы змей. Пры з'яўленні немаўля на свет "на галаве яго аказалася язвава (Пазнака)", што засведчылі прысутныя вешчуны. Існуе версія, што "язвава" — гэта велізарная радзімая пляма на галаве дзіцяці, своеасаблівая Пазнака нячыстай сілы, якую блізкія хлопчыка, а затым і сам князь старанна хавалі ад старонніх вачэй. Дзіўна, але калі Усяслаў трохі падрас, яго бацькі-хрысціяне аддалі сына на выхаванне вешчунам-язычнікам, якія жылі ў дрымучых лясах. Менавіта там — у полацкіх лясах-Усяслаў асвоіў навуку вешчавання (вядзьмарства) і абаротніцтва.

УЛІКА №2

На стале кіеўскім

Але неўзабаве князі Яраславічы падманам звабілі да сябе Полацкага пярэваратня і прывезлі яго ў Кіеў. У 1068 годзе палавецкі хан Шарукан нечакана адправіўся ў грандыёзны паход на кіеўскія землі. Раней полаўцы амаль не трывожылі суседзяў-русічаў, але нешта прымусіла іх змяніць гэтаму правілу. Калі ж князь Кіева Ізяслаў адправіўся ў паход, каб адлюстраваць набег непрыяцеля, просты люд падняў бунт у сталіцы і, «дастаўшы Усяслава з паруба», абвясціў яго сваім кіраўніком. Усяслаў жа безуважна назіраў, як яго ваяводы рыхтуюцца да вялікай бітвы, але напярэдадні гэтай вырашальнай бітвы таямнічым чынам знік са свайго лагера і вярнуўся ў Полацк.

ГІСТАРЫЧНАЯ СПРАЎКА

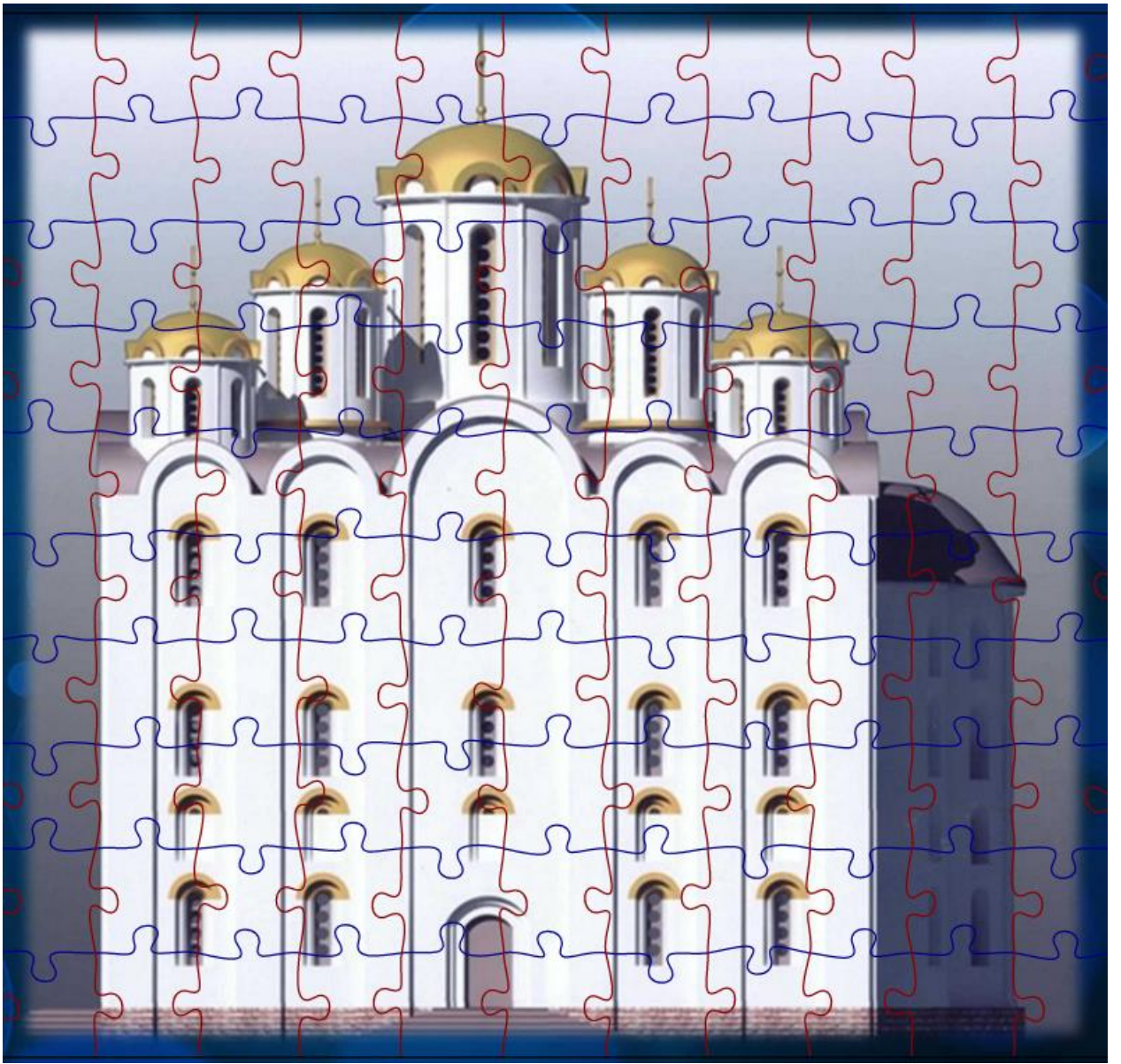
Ноч жывых мерцвякоў

Між тым Ізяслаў Кіеўскі не дараваў Усяславу крыўды і ў 1071 годзе захапіў Полацк, куды на прастол пасадзіў свайго сына Мсціслава. Але княжычу неўзабаве прыйшлося рэціравацца з гэтага горада і спешна «памірыцца» з яго законным кіраўніком. І прычынай таму стала ... нашэсце жывых мерцвякоў-навій.

Вось як апісваў нашэсце летапісец: "Прэдзіўны цуд уяўляўся ў Полацку. Ноччу чуўся тупат, дземаны, сапраўды людзі, стогны, гойсалі па вуліцы. Калі хто выходзіў з дому, жадаючы ўбачыць, адразу быў нябачна уязвляем дземанамі і ад гэтага паміраў, і ніхто не адважваўся выходзіць з дому. Затым дземаны пачалі днём з'яўляцца верхам на конях, а не было іх відаць саміх, бачныя былі толькі коней іх капыты. І так яны паранілі людзей у Полацку і яго вобласці.

Таму людзі і казалі, што гэта нав'і б'юць палачан». Сёння даследчыкі лічаць, што нашэсцем навій у тыя гады назвалі эпідэмію нейкай невядомай хваробы, аднак менавіта яна вярнула Усяславу ўладу ў родным горадзе.

СЛАВЯНЕ

№11 (1), год 1065 ад нараджэння
Хрыстова

ГЛАГОЛІМ
НАВІНЬІ ДЛЯ
ВАС ЦІКАВЫЯ!

ДЗІЎНЫ ВОЎК

У 1065 годзе Усяслаў Брачыславіч развязаў вайну з Кіевам. Першапачаткова полацкаму князю спадарожнічаў поспех у ваенных дзеяннях-ён аддаў агню і мечу зямлі Пскова, захапіў і разбурыў Вялікі Ноўгарад. Прычым падчас рабавання гэтага горада асабліва пацярпеў храм святой Сафіі. Усяслаў загадаў вывезці з яго ўсе рэліквіі, зняць званы, каб затым перадаць іх іншаму Сафійскаму сабору — пабудаванаму ім у Полацку. Праўда, існуе легенда, што, разбурыўшы храм, князь-пярэварацень апаганіў яго «вешчуноў» — дазволіў жрацам-язычнікам правесці там нейкі абрад. Адплата не прымусіла сябе чакаць. Неўзабаве войска Усяслава сустрэлася з раццю Яраславічаў на рацэ Нямізе. Пагаворвалі, што не раз падчас пераходаў ратнікі бачылі дзіўнага ваўка, які гойсаў непадалёку. Яраславічы акружылі войска Усяслава і ўшчэнт разбілі свайго суперніка, прычым выбрацца з створанага імі «катла» жывым аказалася проста нерэальна. Аднак праз некалькі дзён князь як ні ў чым не бывала аб'явіўся ў родным горадзе. Усе вырашылі, што князь перэварацень.

СЛАВЯНЕ

№11 (2), год 1101 ад нараджэння
Хрыстова

ГЛАГОЛІМ
НАВІНЬІ ДЛЯ
ВАС ЦІКАВЫЯ!

Перадсмяротныя знакі

Апошнія трыццаць гадоў Усяслаў Брачыславіч спакойна і мудра кіраваў «Айчынай бацькі свайго», паступова зрабіўшы Полацкае княства ізабільным квітнеючым краем. Аднак перад самай яго смерцю тут былі заўважаныя новыя дзіўныя знакі. Вось як адзін з іх апісаны ў Радзівілаўскім летапісе: "упаў найвялікшы змей з нябёсаў, і жахнуліся ўсе людзі. У гэты ж час зямля грукатала так, што многія чулі"» Адбываліся загадкавыя падзеі ў 1099 годзе. Зямны грукат у Полацку чулі яшчэ некалькі разоў, але пасля смерці Усяслава Брачыславіча ў 1101 годзе падобныя з'явы больш не паўтараліся. Таксама ў год гібелі князя ў нябёсах паўстаў нейкі "найвялікшы круг", адкідвае ззянне, які, мяркуючы па ўсім, паказваў на тое, што падышла да канца доўгая і слаўная жыццё вучня вешчуноў з палавецкіх лясоў.

